

Igazságharcunk

Ekkor valaki megszólalt a tömegben: „Mester, mondd meg testvéremnek, hogy ossza meg velem az örökséget.” De elutasította: „Ember, ki hatalmazott fel rá, hogy bírótok legyek és elosszam örökségeket?” Majd a néphez fordult: „Vigyázatok és óvakodjatok minden kapzsiságtól, mert nem a vagyonban való bővelkedéstől függ az ember élete.” Lk. 12. 13-15.

Egy fájdalmas aktuális történet világosabban megragyogtatta ezt az evangéliumot számomra, amitől eddig ismeretlen rétege fénylett fel.

Az örökösödés mindig nagyon kényes jelenség. Hála Istennek, nem volt benne részem, „csak” egy öreg Trabant „személyében”. Át is gondoltam ezt gyorsan, milyen hálátlan és telhetetlen is az ember, mert az az autó ott igen nagy jelentőségű volt számomra. Amit ugyan örököltem volna komolyabbat, arról lemondtam. Mindenesetre hálás voltam, lehetek ezért a sorsnak, mert nem vitt abba a sötétségbe, amit gyakran látok az örökösöknél. Még ha egyedül is örököl valami komolyabbat az ember, olykor felérhet azzal a csapással, amit egy nagy nyereség okoz. Az ember hirtelen egzisztenciális válságát jelenti nem csak az elszegényedés, vagyonának elvesztése, de ugyanilyen mértékű növekedése. Megkockáztatom, hogy nagyobb veszélyt jelent. Sokan még a munkájukból származó gyarapodást is rosszul viselik el. Nem sok embert ismertem, aki nagyobb nyeresémtől gazdagodott volna meg hirtelen, de az nagyon boldogtalan lett ettől. Egyedülálló lévén, távoli rokonoknak próbált kívánságukat teljesítve segíteni. Igen ám, de vágyaik nagyon különbözőek voltak. Az egyik autót kért, a másik házat, a harmadik egy drága külföldi utat. Mindnek teljesítette álmát. Következésképpen idővel mindenki megtudta, ki mit nyert a gazdag rokontól és szörnyen hajba kaptak. Mindenki őt okolta a viszályért, az igazságtalanságért.

Ettől függetlenül, volt egy olyan életszakaszom, hogy szinte nincstelen és hontalan voltam, ezért hetente egy szerény összeggel a lottón kísértettem a sorsot. Érdekes módon, bennem, egy hitetlen emberben ez úgy fogalmazódott meg, hogy adok Istennek esélyt arra, hogy segítsen. Mellém állt és nem nyertem sosem. Egyszer alaposan átgondoltam a dolgot, mi mindent vennék egy nagyobb nyeresémből. Rájöttem, hogy magam igényeire túl sokat nem tudok elkölteni, ezért magasztosabb dolgokat vettem számba. Egy saját kutatóintézetet alapítanék vagy valami jótékony programba kezdenék. Az előbbiben volt tapasztalatom, az ment volna, de az utóbbi kifogott rajtam. Rádöbrentem, hogy nem egyszerű jótékonyra lenni, főleg sok pénzzel. Első menetben az a feladat, miként őrizsem meg a pénzt és tegyem célját fenntarthatóvá, hogyan forgassam, amitől ne csak egyszeri pénzosztás legyen. Egy pillanatra benéztem egy ajtón, milyen rabságot jelentene nekem onnan a vagyon. Elég ijesztő képet láttam, abba is hagytam a lottózást mindenkorra, jóllehet, tényleg nincstelen voltam.

Visszatérve az örökösödesre, sajnos a legegyszerűbb helyzetekben is mindig vitát láttam, egy merőkanalat nem lehet úgy örökölni, hogy ne legyen belőle keserűség, cirkusz. Miért csak ennyit örököltem? A másik miért kapta meg a levesestálat? Nagy kegyelem az, ha nem örökölnünk semmit.

Az evangélium első látásra az anyagiakhoz való ragaszkodás ellen figyelmeztet. Erről számos más evangélium is fogalmaz meg intelmeket (a Jézust követni kívánó ifjú, a termését újabb magtárakba tárolni igyekvő gazda, az aggodalmakról, stb.). De itt most egy másik réteg rajzolódott ki.

A Jézust megszólító ember nem szimplán az örökség ügyében fordul Jézushoz, hanem az igazsága végett! Nyilvánvaló a helyzetből, milyen igazságtalanságot szenved, mert testvére ki akarja sajátítani az egész örökséget, nem akar osztozkodni. Jézus, aki az út, az igazság és az élet, miért lehet ennyire szívtelen, igazságtalan, hogy szinte megfegyelmezi a panaszoszt? Ő, aki az elesettek gyámolítója, miért lehet ennyire „érzéketlen”?

Az igazságáért szenvedő, azért küzdő emberhez szól, nem az elesetthez. De egyben kiutat is mutat. Lehetne egyébként igazságot tenni az örökösök között? A világban képesek évekig pereskedni, gazdag megélhetést biztosítva az ügyvédeknek, elképesztő részletekbe menve csatáznak kiölve minden szeretetet, miközben idegileg, fizikailag is megrokkannak, kerülnek olyan helyzetbe, aminél akkor is jobban jártak volna, ha kapásból mindenről lemondtak volna. Kapaszkodnak igazukba az utolsó ezüstkánálért és leheletükig.

Igazságot meg nem lehet sosem tenni, senki nem lesz elégedett. Ha örökölnék egy tehenet meg egy bárányt, nem lehet igazságosan szétosztani. Vagy ez, vagy az, miként a Salamon döntésénél, a megfelezés lenne az igazságos, de azzal mindenki rosszul járna.

Az emberi viszálykodások alapja mindig a felek ragaszkodása a saját igazukhoz. Jézus meg sem kísérelte, hogy szóljon a fősvényebbik testvérnek, adjon legalább valamit a másiknak. Egyrészt, ez nem az Ő feladata, nem ezért jött. Jóllehet, az igazságot képviselte, de nem az emberi igazságot. Ezzel a figyelmeztetéssel pontosan az Atya igazságát képviselte, amit meg is valósított. Ő sosem védte a maga igazságát, még elítéltetése során sem. Mintha elbeszélte volna a vádak mellett.

Ő a szeretetet és az alázatot képviselte eljöveteleivel. Ez az Ő igazsága, mindenféle világi, mérlegelő és osztozkodó igazság ellenében. Még a különböző ideig dolgozó szőlőmunkásoknak is azonos bért fizet látszólag igazságtalanul, mert bűnösre és igazra egyaránt kiárad szeretete.

Világi szemmel, civakodó, viszálykodó emberek között szinte lehetetlen igazságot tenni. Mindketten sérültek, áldozatok, sebeik alapján nem nagyon lehet megítélni a felelős kilétét. Soha nem tudjuk meg, ki dobta az első követ, mert az első kő talán nem is létezett, talán még kavics sem.

A dologban az a sajnálatos, hogy az elesett küzdő felek csak azt a segítséget fogadják el, amely még vert helyzetükben is az igazságukat látszik megerősíteni. Igaz, ettől élethelyzetük semmit nem változik, a boldogtalanság mély lenyomatot, sötétséget hagy és kétségtelenül megismétlődik a történet, amikor ismét az igazságért kell „kiállni”.

Jézus újabb figyelmeztetése, hogy nem a világi igazságunk a legfontosabb és ebben Ő sem fog megsegíteni, sőt, ez akadályozhat minket abban, hogy az égi igazságot kövessük, képviseljük. Sajnálatos, hogy bár követni igyekszünk Őt, nem akarjuk látni, hol van az Ő igazsága.

Templomlépcső, 2022. október